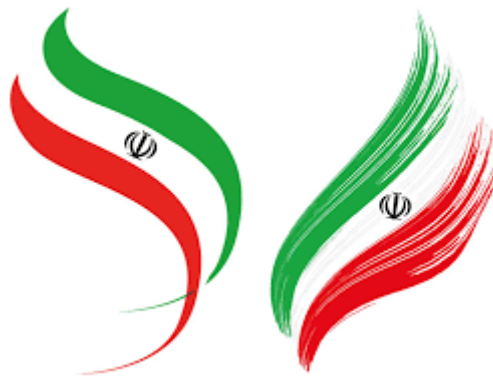


باسمه تعالی



خبرنامه هفتگی مدیریت بدهی های عمومی

در این شماره می خوانید:

۱. وضعیت کلان بدهی ها و مطالبات دولت، روند فعلی نسبت بدهی دولت و شرکتهای دولتی به تولید ناخالص داخلی، وضعیت بدهی ها و مطالبات دولت و شرکتهای دولتی به تفکیک اشخاص و نهادها
۲. عملکرد انتشار و تسویه اوراق بهادار دولت
۳. وضعیت شفافیت های اثرگذار بر بازارهای پولی و مالی کشور
۴. گزینه اطلاعات مربوط به بازار بدهی طی هفته
۵. عملکرد تسویه و تهاجر بدهی ها و مطالبات دولت
۶. عملکرد حسابرسی بدهی ها و مطالبات دولت
۷. اهم اخبار و رفتارها
۸. نکته آموزشی هفته
۹. فرصت های سرمایه گذاری در اسناد خزانه اسلامی دولت



تهیه و تدوین: اداره مدیریت ریسک، تدوین راهبردها و پایش پایداری بدهی های دولت

هفته منتهی به پنجشنبه ۲۳ تیر ۱۴۰۱



<https://iridmo.mefa.ir>



Riskmgn@mefa.gov.ir



<https://sokhan.mefa.ir:/۸۰۸۲>

▪ مقدمه

گزارش حاضر در راستای ایفای وظایف مرکز مدیریت بدهی‌های عمومی و روابط مالی دولت در حوزه اطلاع‌رسانی، شفاف‌سازی و ارتقای دانش عمومی در زمینه مدیریت بدهی‌های عمومی تهیه شده است. مخاطبین محترم می‌توانند از طریق وبگاه مرکز و یا راه‌اندازی سامانه "سخن" بر روی تلفن همراه، نسخ قبلی خبرنامه را دریافت و همچنین از طریق پست الکترونیکی که در صفحات اول و آخر خبرنامه درج شده است، نظرات و پیشنهادات سازنده خود را ارسال نمایند. عمده اقلام و داده‌های اطلاعاتی در این خبرنامه از ادارات داخلی مرکز (ادارات گزارشگری بدهی‌ها و مطالبات عمومی، حسابداری کل و روابط مالی دولت، تامین مالی و اوراق بهادار اسلامی، مدیریت نقدینگی و بازاریابی اوراق مالی اسلامی، ساماندهی و تهاتر بدهی‌ها و مطالبات دولتی و اداره حسابرسی داخلی و بررسی‌های ویژه) دریافت شده است.

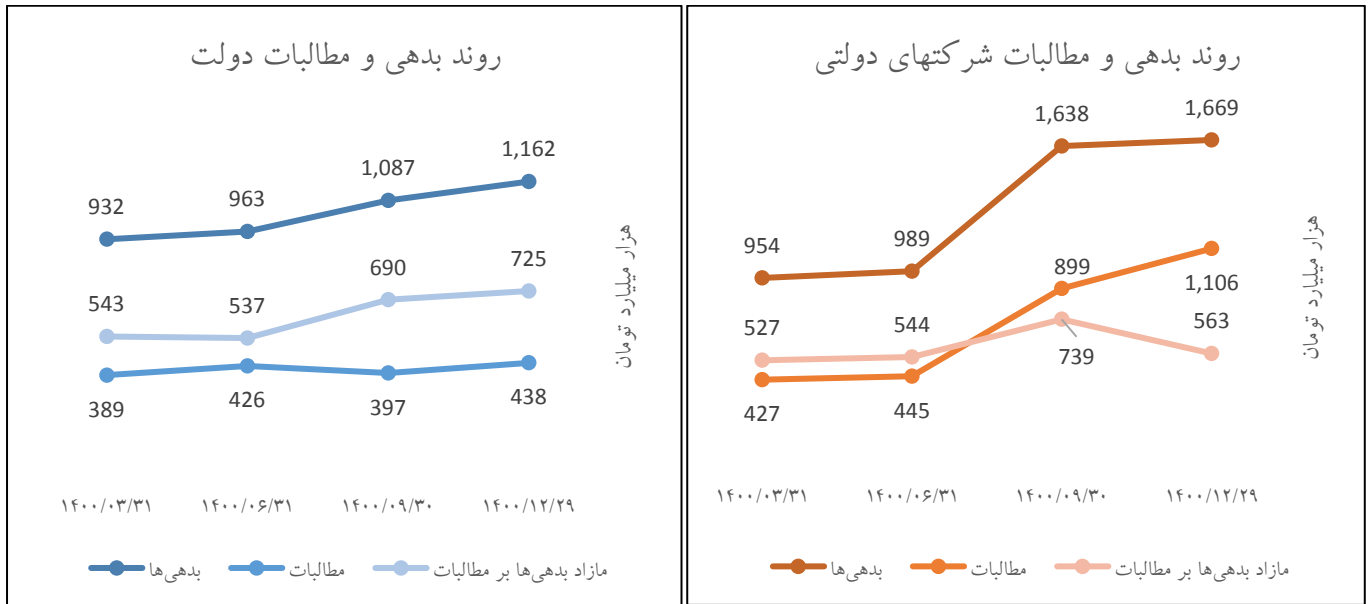
۱ وضعیت کلان بدهی‌ها و مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی در پایان زمستان ۱۴۰۰

در راستای انجام تکالیف قانونی مندرج در بند (الف) ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۴ و ماده (۳) آیین نامه اجرایی آن موضوع تصویب‌نامه شماره ۶۱۲۴۰/ت/۵۲۲۳۰ هـ مورخ ۱۳۹۴/۵/۱۷ هیات محترم وزیران، گزارش جامع بدهی‌ها و مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی می‌باید در مقاطع فصلی و سالانه براساس آخرین اطلاعات درج شده توسط دستگاه‌های اجرایی در سامانه مدیریت اطلاعات بدهی‌ها و مطالبات دولت (سماد) تهیه و به مراجع قانونی ذیربط ارائه شود. اضافه می‌نماید، از آبان ماه ۱۳۹۴ تاکنون بالغ بر ۳۱ گزارش جامع فصلی و سالانه تهیه و برای ارزیابی به مراجع ذیربط برای رییس جمهور محترم ارسال شده است. این گزارش‌ها بر مبنای اطلاعات ثبت شده (بیش از ۱۵۱,۰۰۰ فقره گزارش) توسط بیش از ۳۵۰۰ دستگاه‌های اجرایی (نقطه گزارشگری) از سراسر کشور و مستند به تراز مالی آنها، پس از بررسی و پالایش تهیه و جمع‌بندی شده است. شایان ذکر است براساس اطلاعات ثبت‌شده در سامانه فوق‌الذکر تا پایان شهریور ماه سال جاری، بدهی‌ها و مطالبات دولت برحسب طبقات مندرج در ماده (۱) قانون مذکور به ترتیب مبلغ ۱,۱۶۲,۴۸۵ میلیارد تومان و مبلغ ۴۳۷,۵۱۷ میلیارد تومان می‌باشد که جزئیات آن به شرح ذیل ارائه شده است:

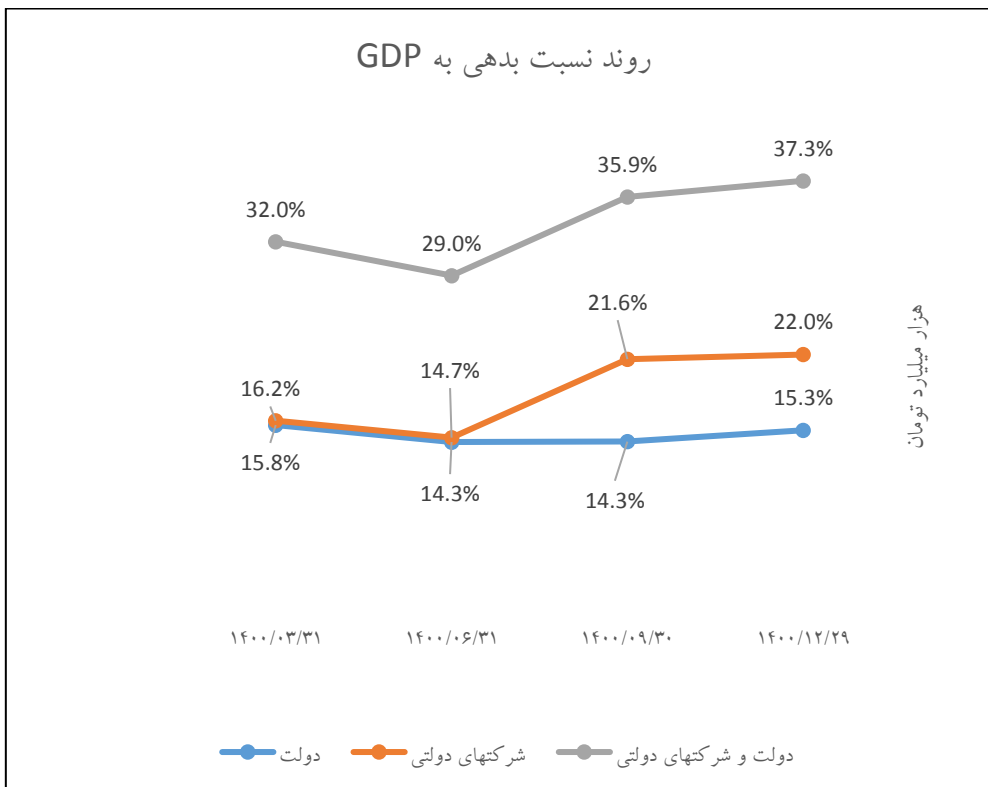
۱,۱ گزارش بدهی‌ها و مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی (میلیون ریال)

عنوان	۱۴۰۰/۱۲/۲۹	۱۴۰۰/۹/۳۰	افزایش (کاهش)
بدهی‌های دولت	۱۱,۶۲۴,۸۵۶,۴۳۱	۱۰,۸۶۵,۵۳۰,۴۶۳	۷۵۹,۳۲۵,۹۶۸
مطالبات دولت	۴,۳۷۵,۱۷۸,۱۲۶	۳,۹۶۹,۶۹۴,۳۰۵	۴۰۵,۴۸۳,۸۲۱
مازاد بدهی‌ها بر مطالبات دولت	۷,۲۴۹,۶۷۸,۳۰۵	۶,۸۹۵,۸۳۶,۱۵۹	۳۵۳,۸۴۲,۱۴۶
بدهی‌های شرکت‌های دولتی	۱۶,۶۹۰,۰۲۷,۵۰۵	۱۶,۳۸۰,۷۴۹,۶۳۵	۳۰۹,۲۷۷,۸۷۰
مطالبات شرکت‌های دولتی	۱۱,۰۵۹,۷۶۳,۸۲۱	۸,۹۸۶,۴۵۱,۵۷۹	۲,۰۷۳,۳۱۲,۲۴۲
مازاد بدهی‌ها بر مطالبات شرکت‌های دولتی	۵,۶۳۰,۲۶۳,۶۸۴	۷,۳۹۴,۲۹۸,۰۵۷	-۱,۷۶۴,۰۳۴,۳۷۳

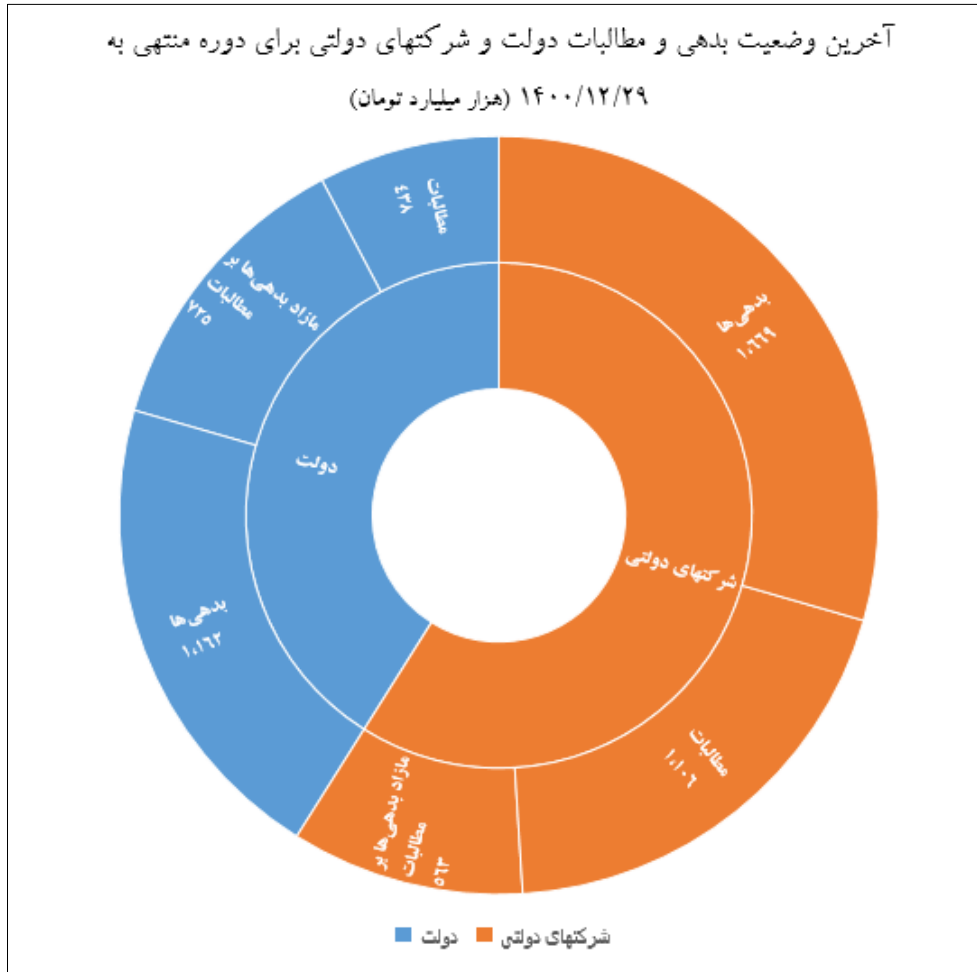
۱,۲ روند بدهی ها و مطالبات دولت و شرکتهای دولتی



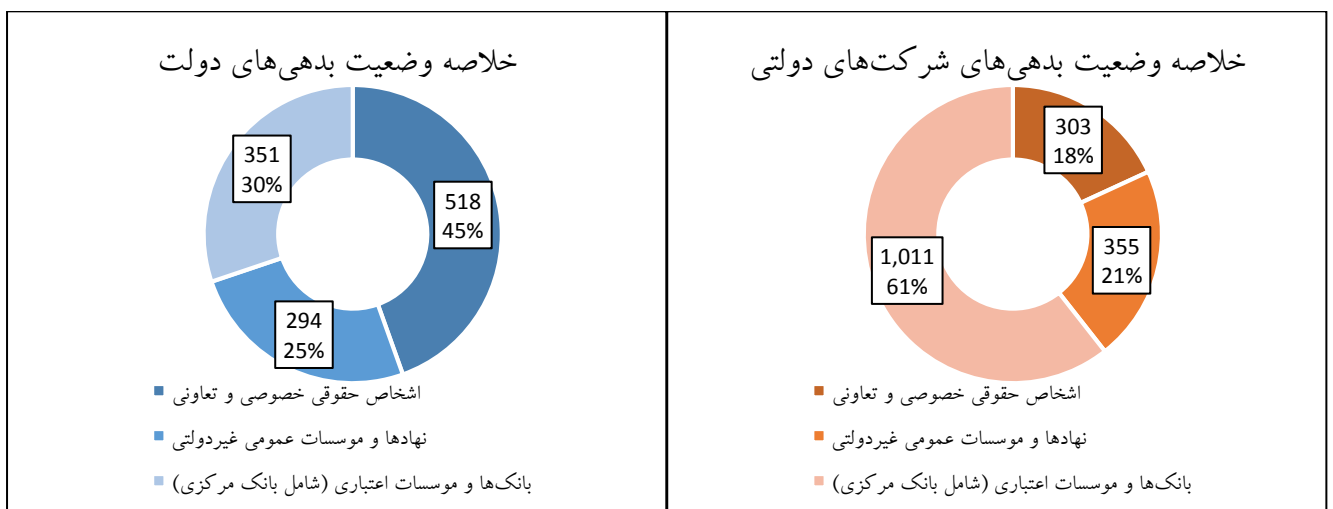
۱,۳ روند نسبت بدهی دولت و شرکتهای دولتی به تولید ناخالص داخلی



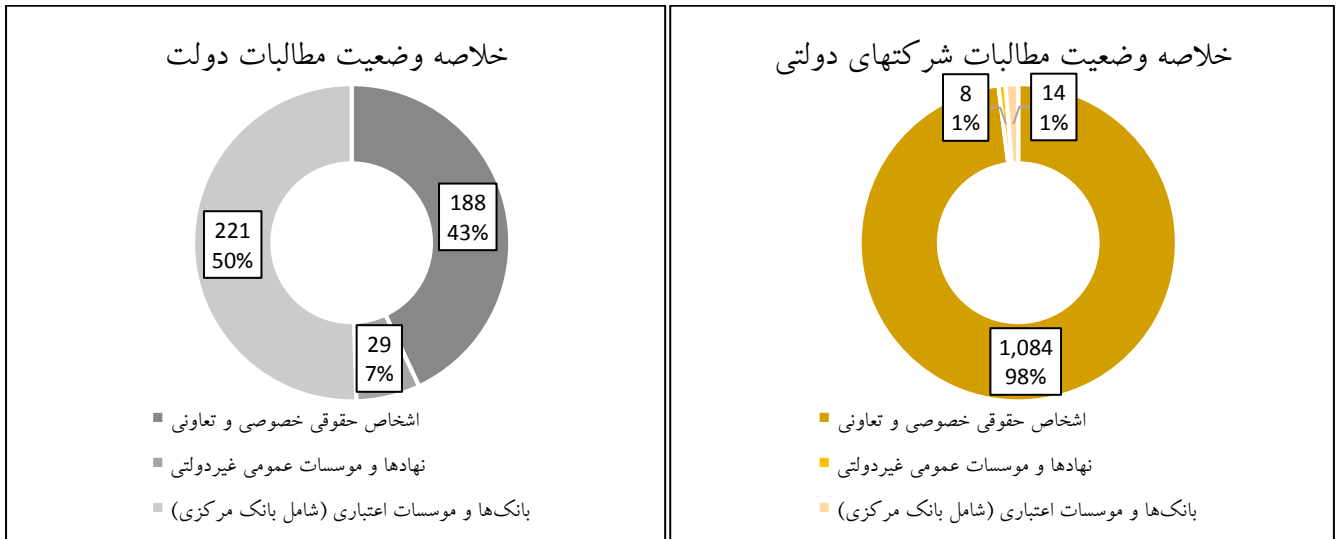
۱,۴ آخرین وضعیت بدهی ها و مطالبات دولت و شرکتهای دولتی



۱,۵ خلاصه وضعیت بدهی های دولت و شرکتهای دولتی به تفکیک طبقات مندرج در قانون رفع موانع تولید (هزار میلیارد تومان)



۱,۶ خلاصه وضعیت مطالبات دولت و شرکتهای دولتی به تفکیک طبقات مندرج در قانون رفع موانع تولید (هزار میلیارد تومان)



۱,۷ خلاصه وضعیت بدهی‌ها و مطالبات دولت به تفکیک اشخاص و نهادهای (هزار میلیارد تومان)

وضعیت بدهی‌ها و مطالبات دولت به تفکیک اشخاص و نهادهای
 تاریخ منتهی به ۱۴۰۰/۱۲/۲۹
 (هزار میلیارد تومان)

■ مطالبات ■ بدهی‌ها

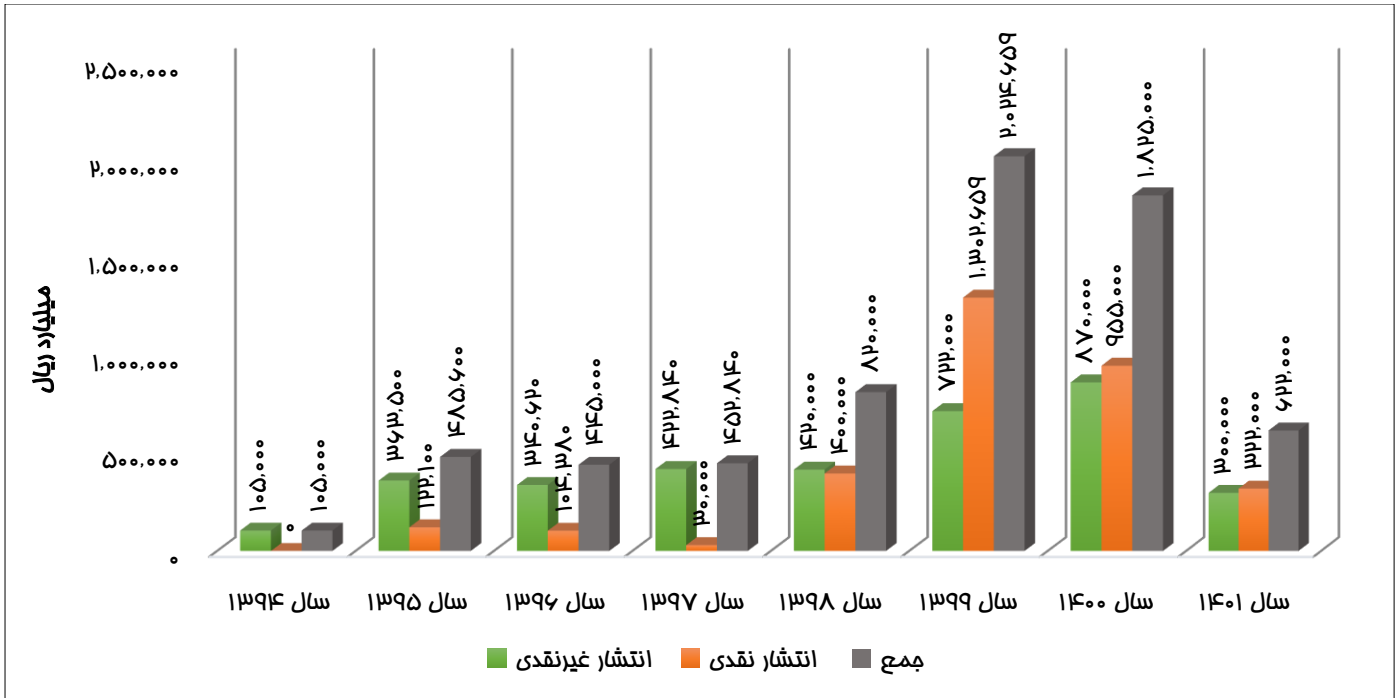
بدهی‌ها		مطالبات	
۳۸۹		۱۸۸	
دارندگان اوراق مالی اسلامی: ۳۸۹		سایر اشخاص حقوقی: ۱۸۸	
۳۱۳		۳۹۴	
بانک مرکزی، ج.ا. بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی دولتی: ۳۱۳		موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی: ۳۹۴	
۱۲۹		۱۴۶	
سایر اشخاص حقوقی: ۱۲۹		بانک مرکزی، ج.ا. بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی دولتی: ۱۴۶	
۷۵		۲۹	
بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی خصوصی: ۷۵		بانک‌ها و موسسات اعتباری عمومی غیردولتی: ۲۹	
۱۱		۱۱	
بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی خصوصی: ۱۱		بانک‌ها و موسسات اعتباری عمومی غیردولتی: ۱۱	

۱,۸ خلاصه وضعیت بدهی ها و مطالبات شرکتهای دولتی به تفکیک اشخاص و نهادها (هزار میلیارد تومان)

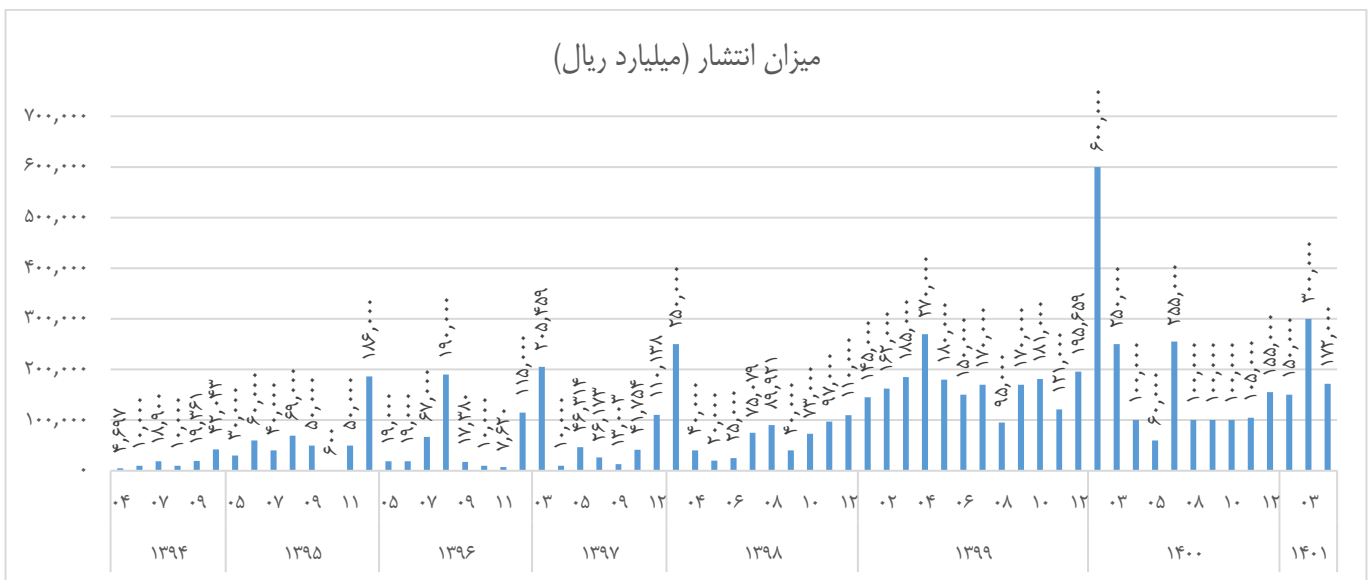


۲ عملکرد مربوط به انتشار و تسویه اوراق بهادار دولت

۲,۱ عملکرد انتشار سالانه اوراق مالی اسلامی با تضمین دولت به تفکیک نقدی و غیرنقدی

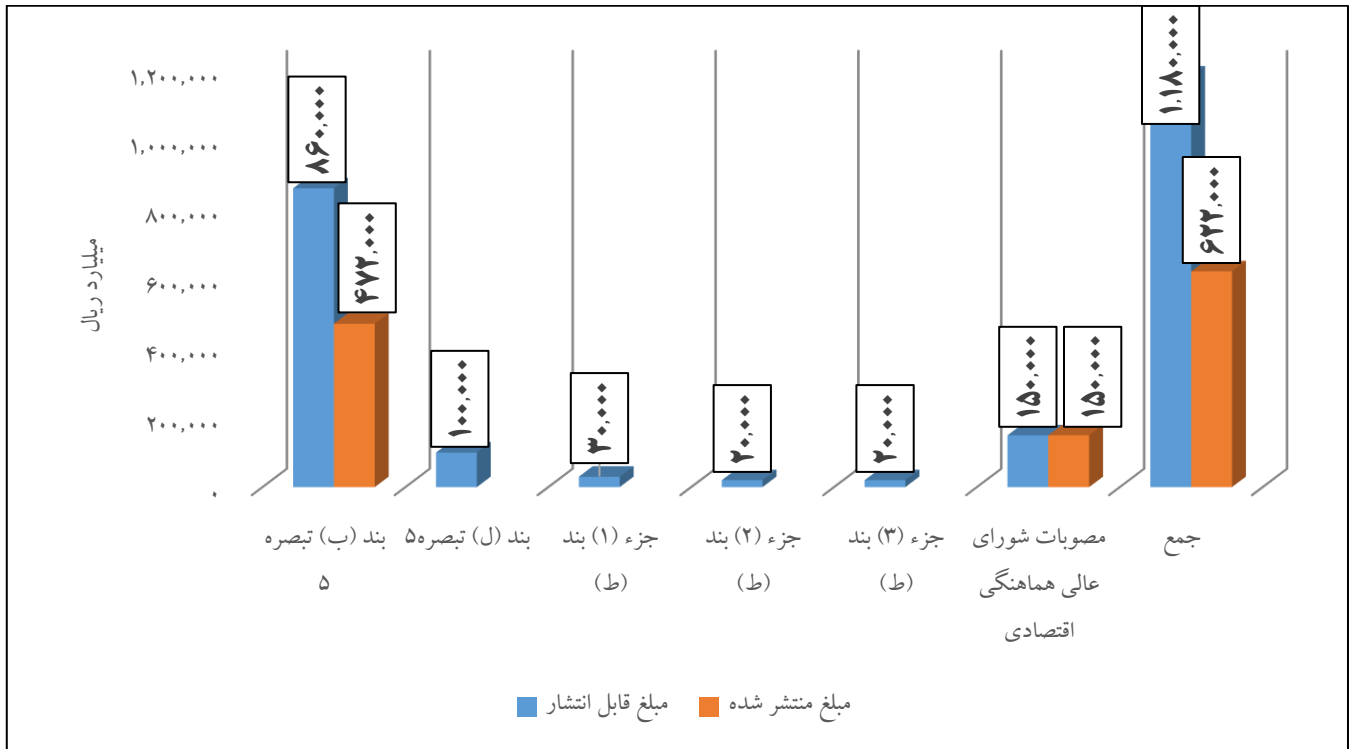


۲,۲ عملکرد انتشار ماهانه اوراق مالی اسلامی با تضمین دولت

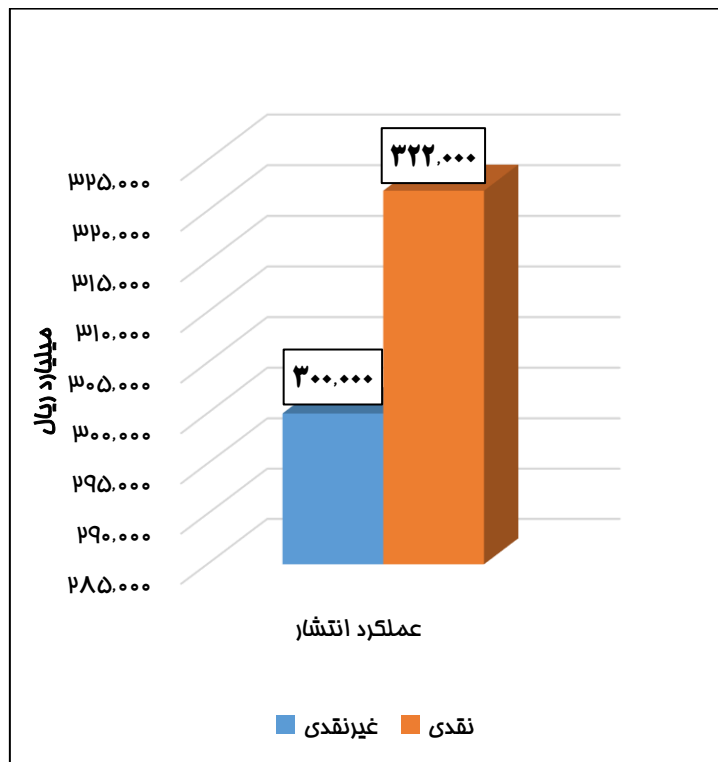


عملکرد بالای برخی ماهها به دلیل انتشار اسناد خزانه اسلامی بوده است. اسناد مذکور به صورت یکجا منتشر و به تدریج از طریق دستگاههای اجرایی دارای سهمیه به طلبکاران دولت واگذار می‌شود و لذا از محل انتشار اوراق مذکور وجوه نقد به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز نمی‌گردد. با توجه به واگذاری تدریجی، طلبکاران دولت نیز به مرور و در صورت نیاز به تامین منابع مالی نقدی، اقدام به فروش اسناد خود در بازار سرمایه می‌نمایند.

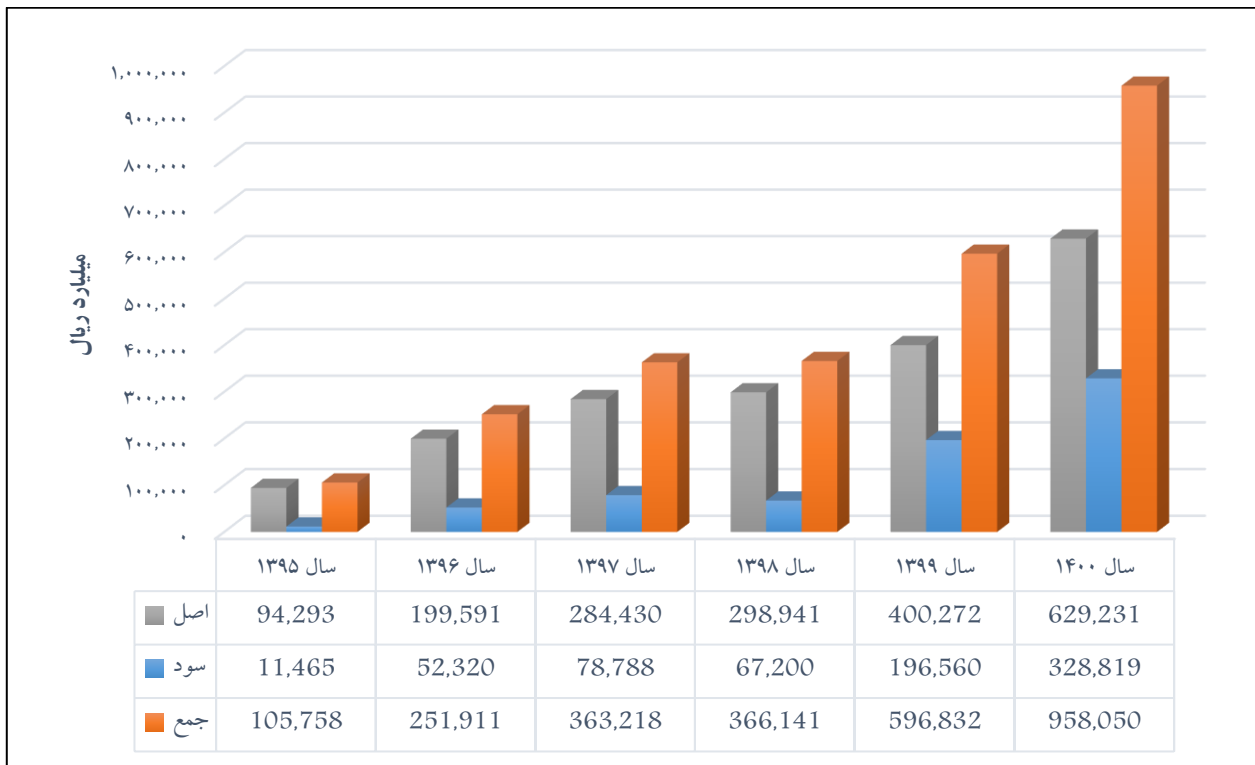
۲,۳ عملکرد انتشار اوراق دولتی مطابق با ظرفیت های قانونی در سال ۱۴۰۱



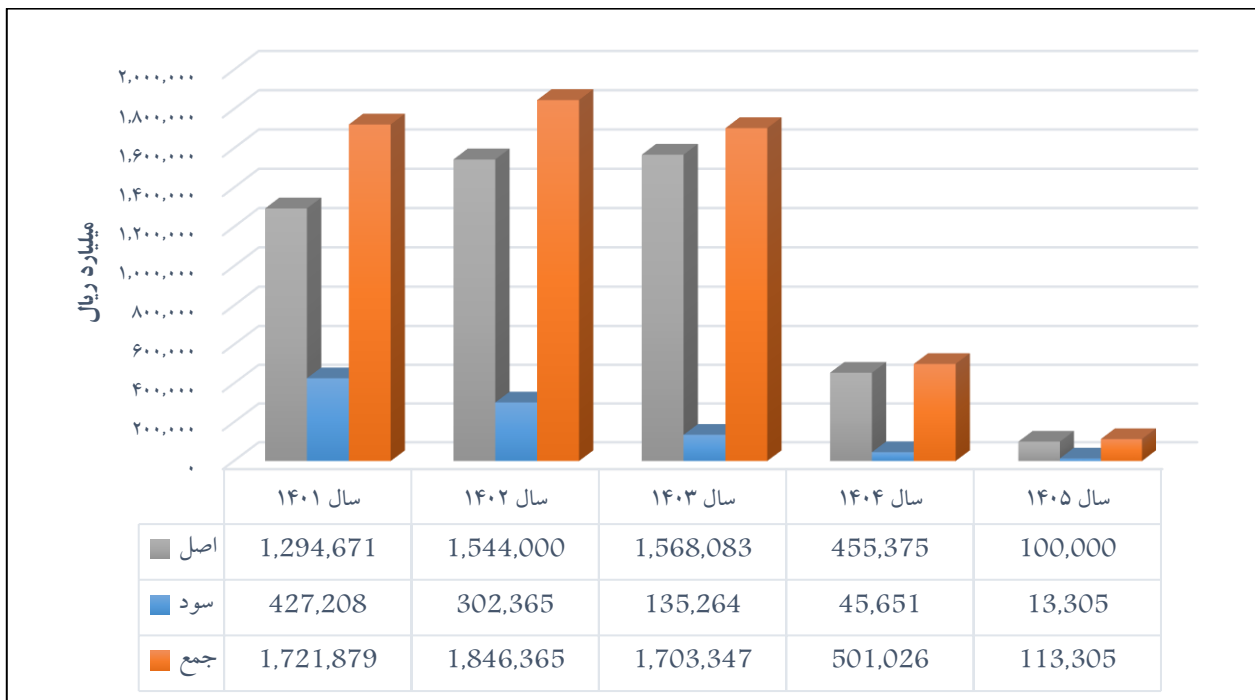
۲,۴ عملکرد انتشار اوراق دولتی از ابتدای سال جاری به تفکیک نوع انتشار



۲,۵ عملکرد تسویه اصل و سود اوراق دولتی در سنوات گذشته



۲,۶ وضعیت تعهدات آتی در خصوص تسویه اصل و سود اوراق دولتی در سنوات آتی



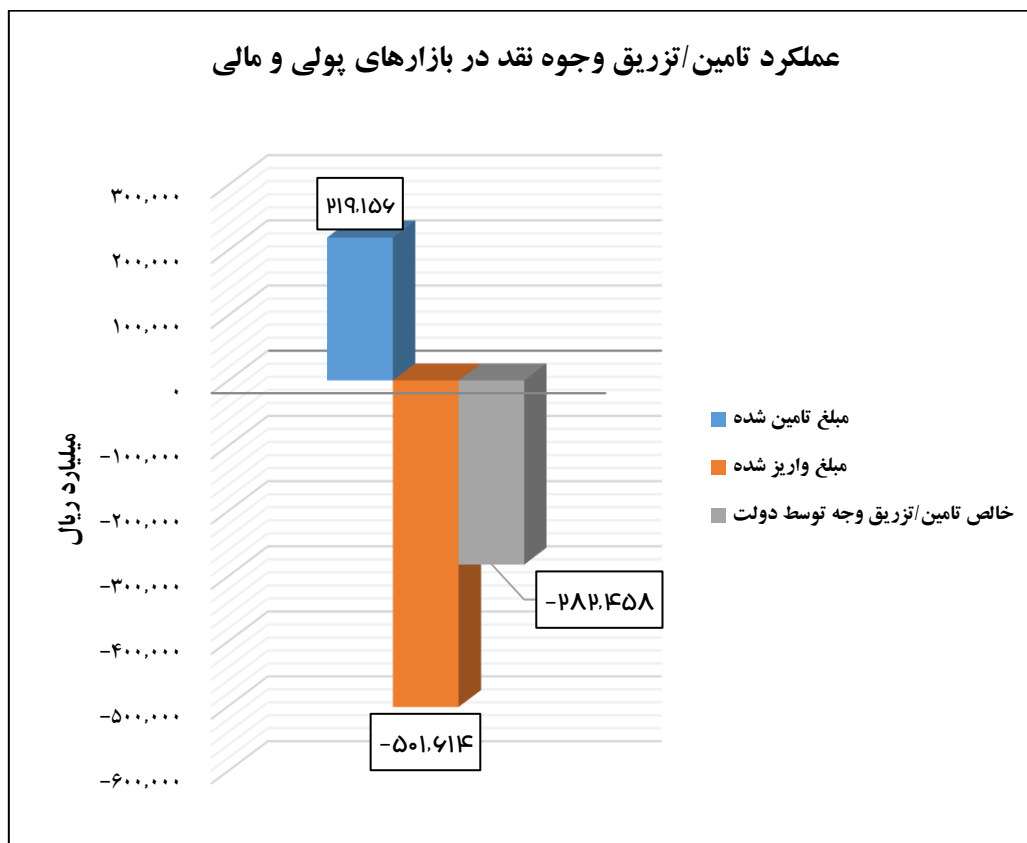
از ابتدای سالجاری تا تاریخ تهیه گزارش، مبلغ ۵۰۱,۶۱۴ میلیارد ریال از تعهدات مربوط به اوراق با تضمین دولت در سال ۱۴۰۱ (شامل مبلغ ۳۷۰,۰۰۰ میلیارد ریال بابت اصل و مبلغ ۱۳۱,۶۱۴ میلیارد ریال بابت سود) تسویه شده است. لذا مبالغ مورد نیاز برای تسویه تعهدات

اوراق با تضمین دولت تا انتهای سال ۱۴۰۵، به مبلغ ۵,۳۸۴,۳۰۷ میلیارد ریال (شامل مبلغ ۴,۵۹۲,۱۲۸ میلیارد ریال بابت اصل و مبلغ ۷۹۲,۱۷۹ میلیارد ریال بابت سود) می‌باشد.

۲,۷ میزان تعهدات تا پایان سال و عملکرد تسویه اوراق دولتی از ابتدای سال ۱۴۰۱ (میلیارد ریال)

عنوان	مبلغ تسویه شده	تعهدات باقیمانده تا پایان سال
اصل اوراق دولتی	۳۷۰,۰۰۰	۹۲۴,۶۷۱
سود اوراق دولتی	۱۳۱,۶۱۴	۲۹۵,۵۹۴
جمع	۵۰۱,۶۱۴	۱,۲۲۰,۲۶۵

۲,۸ خالص وجه نقد تامین/تزریق شده توسط دولت در نتیجه انتشار و تسویه اوراق مالی اسلامی از ابتدای سال ۱۴۰۱



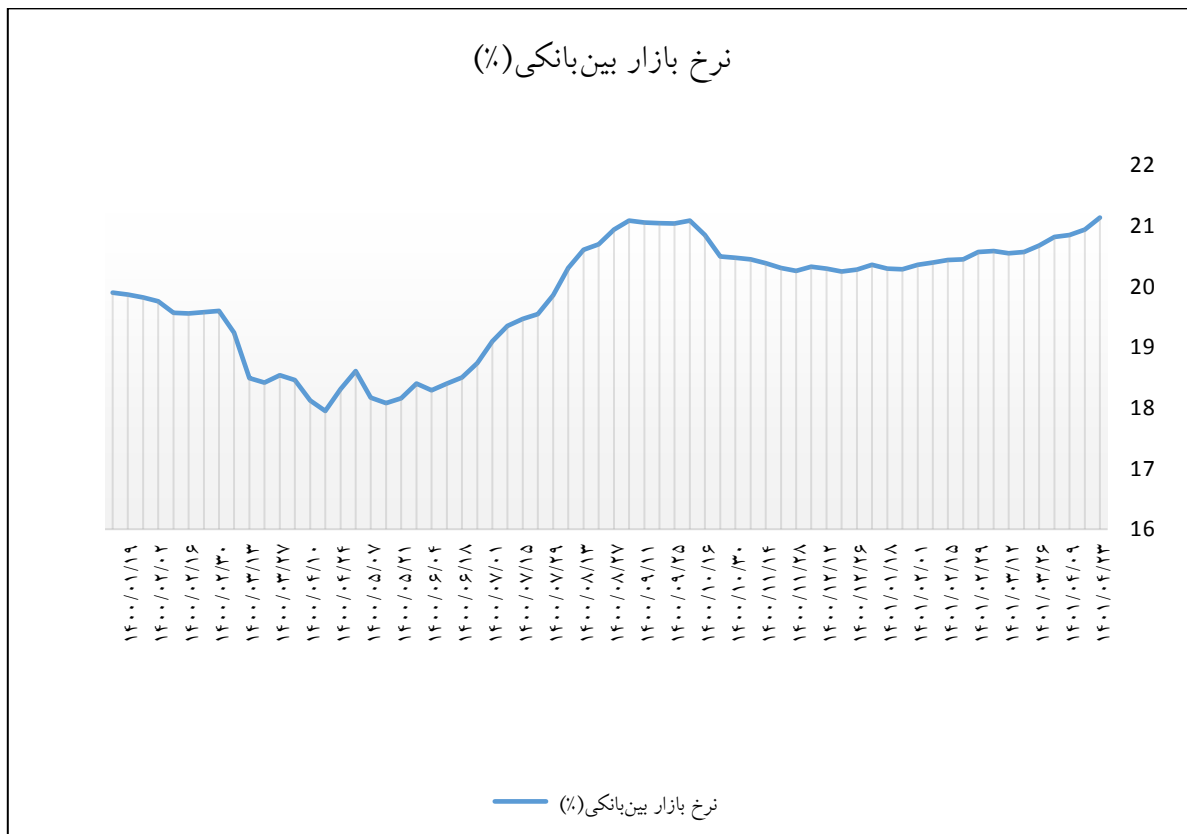
۳ وضعیت شاخص‌های اثرگذار بر بازارهای پولی و مالی کشور

۳,۱ تصویری کلی از تغییرات متغیرهای پولی و مالی

عنوان	هفته جاری	هفته گذشته	تغییرات (%)
نرخ بازار بین بانکی	۲۱.۱۴%	۲۰.۹۴%	۰.۲۰%
میانگین بازده اوراق با درآمد ثابت در بازار سرمایه	۲۰.۹۶%	۲۰.۹۹%	-۰.۰۳%
شاخص کل صکوک فرابورس ایران (هموزن)	۶۰۳.۰۹	۶۰۱.۴۹	۰.۲۷%
شاخص اسناد خزانه اسلامی فرابورس ایران (هموزن)	۲۳۹.۰۲	۲۳۹.۰۲	۰.۰۰%
شاخص کل بورس اوراق بهادار (هموزن)	۴۰۷,۰۱۲	۴۱۸,۵۱۹	-۲.۷۵%

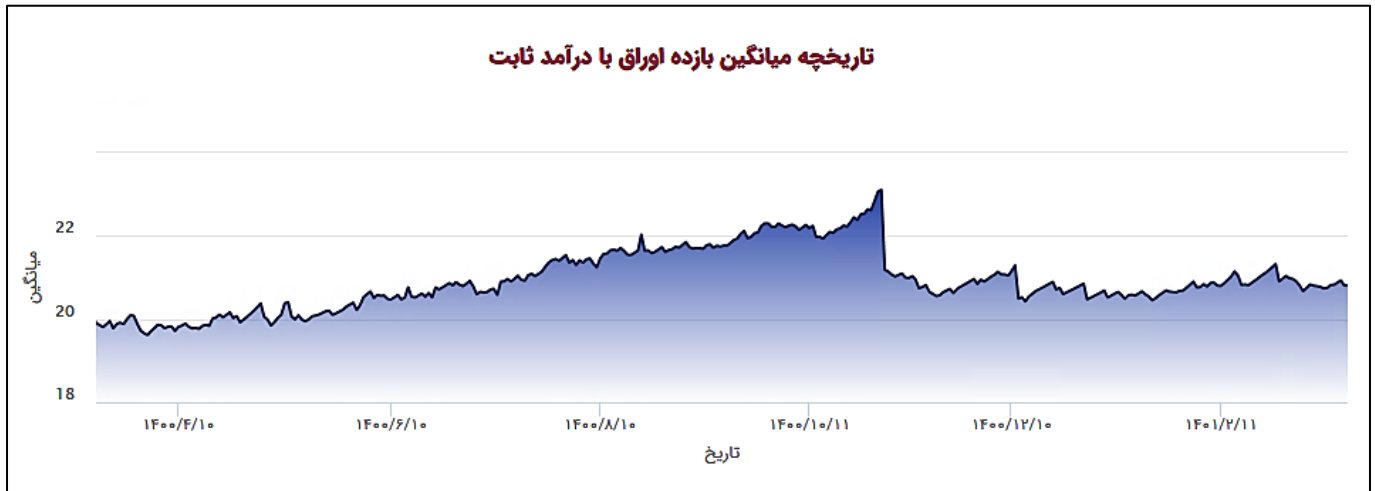
تغییرات بیشتر از نیم درصد مثبت با علامت ▲ و بیشتر از نیم درصد منفی با علامت ▼ نشان داده می‌شود.
تغییرات کمتر از نیم درصد مثبت یا منفی با علامت ■ نشان داده می‌شود.

۳,۲ نمودار روند تاریخی نرخ بازار بین بانکی:



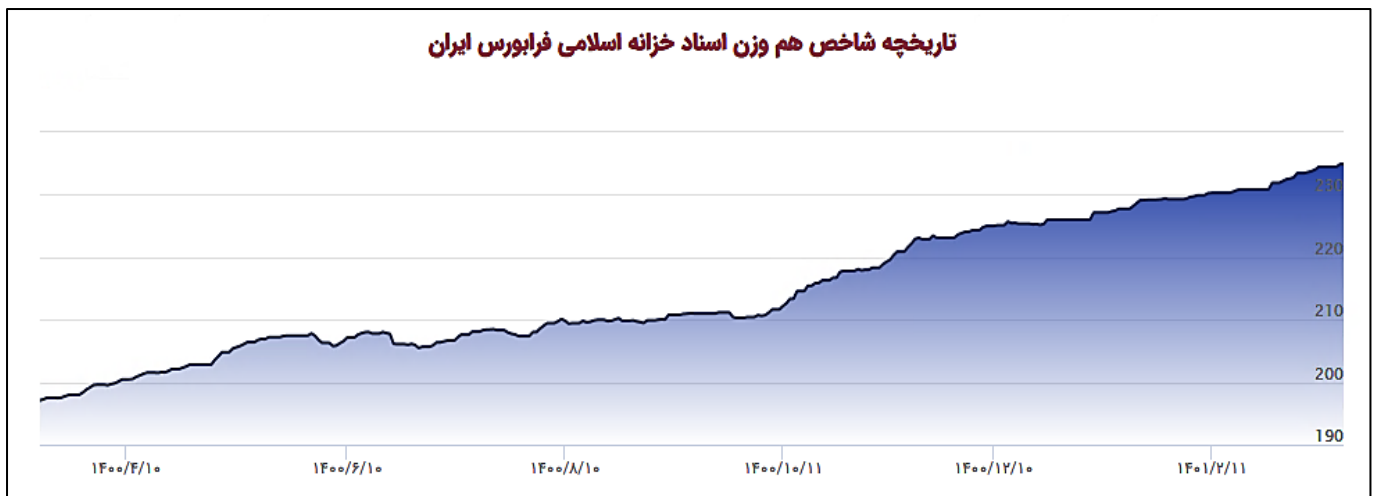
بر اساس آخرین اطلاعات واصله، میانگین موزون نرخ سود بازار بین بانکی در هفته منتهی به ۱۴۰۱/۰۴/۲۳، معادل ۲۱.۱۴ درصد بوده است که نسبت به هفته گذشته ۲۰ صدم درصد افزایش و نسبت به ماه گذشته ۴۶ صدم درصد افزایش داشته است.

۳,۳ نمودار روند تاریخی میانگین بازده اوراق با درآمد ثابت در بازار سرمایه



بر اساس آخرین اطلاعات دریافتی میانگین بازده اوراق با درآمد ثابت معادل ۲۰,۹۶ درصد سالانه می باشد که نسبت به هفته گذشته ۳ صدم درصد کاهش و نسبت به ماه گذشته ۱۲ صدم درصد افزایش داشته است.

۳,۴ نمودار تاریخچه شاخص اسناد خزانه اسلامی فرابورس ایران (هموزن)



بر اساس آخرین اطلاعات دریافتی شاخص اسناد خزانه اسلامی فرابورس ایران به رقم ۲۳۹,۰۲ واحد رسیده است. بازدهی سبد اسناد خزانه دولتی در طی هفته گذشته بدون تغییر و طی ماه گذشته مثبت ۱,۳۶ درصد بوده است. این در حالیست که بازدهی شاخص کل صکوک فرابورس ایران (هموزن) طی هفته گذشته ۲۷ صدم درصد و طی ماه گذشته ۱,۴۲ درصد بوده است.

۳,۵ شاخص کل بورس اوراق بهادار (هم وزن)

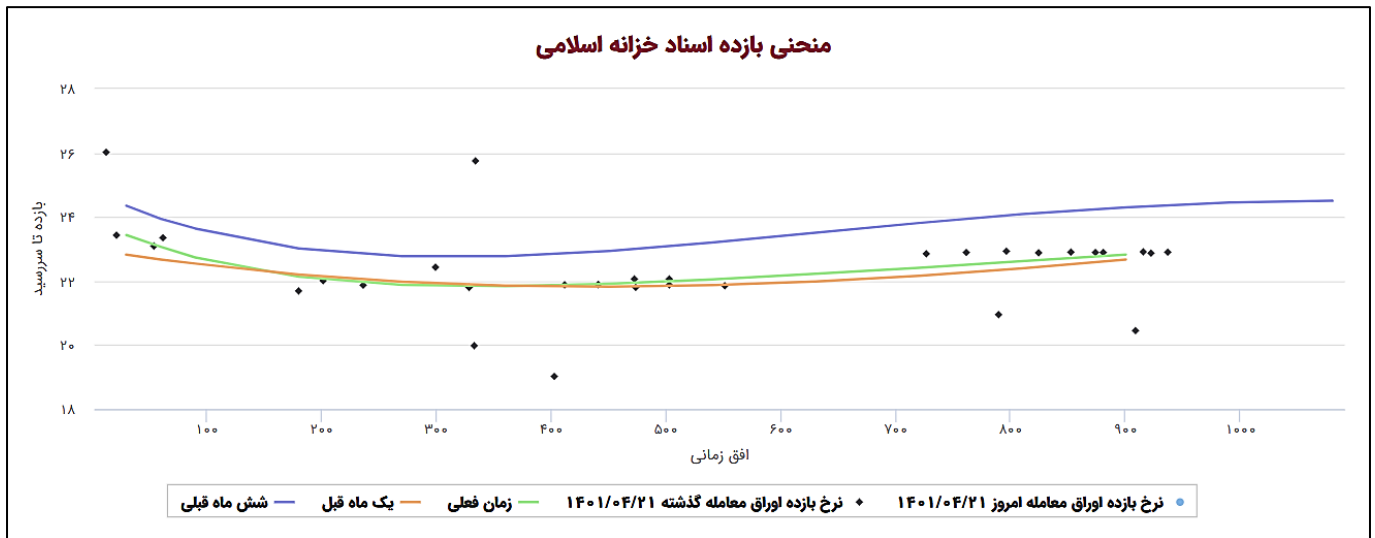
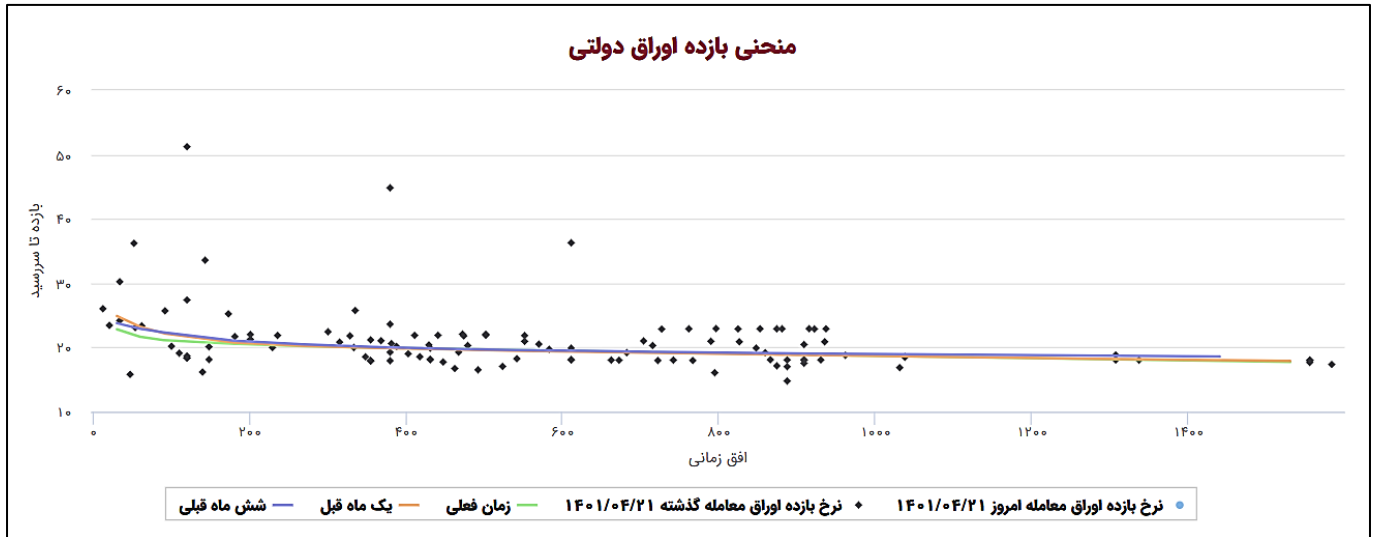


منبع: شرکت مدیریت و فناوری بورس تهران

شاخص کل بورس اوراق بهادار در هر کشوری همانند دماسنج اقتصاد آن کشور می باشد و از اهمیت بالایی برخوردار است. لذا در کنار سایر شاخص های مهم، نمودار شاخص هم وزن نیز می بایست مورد توجه قرار گیرد. همانطور که ملاحظه می شود، شاخص هم وزن که برگرفته از میانگین هم وزن شده کلیه سهام قابل معامله در بورس اوراق بهادار می باشد، بر اساس آخرین اطلاعات دریافتی به رقم $۴۰۷,۰۱۲$ واحد رسیده است و نسبت به هفته گذشته $۲,۷۵$ درصد کاهش و نسبت به ماه گذشته $۵,۱۱$ درصد کاهش داشته است.

۳,۶ منحنی های بازده تا سررسید اسناد خزانه اسلامی و اوراق دولتی

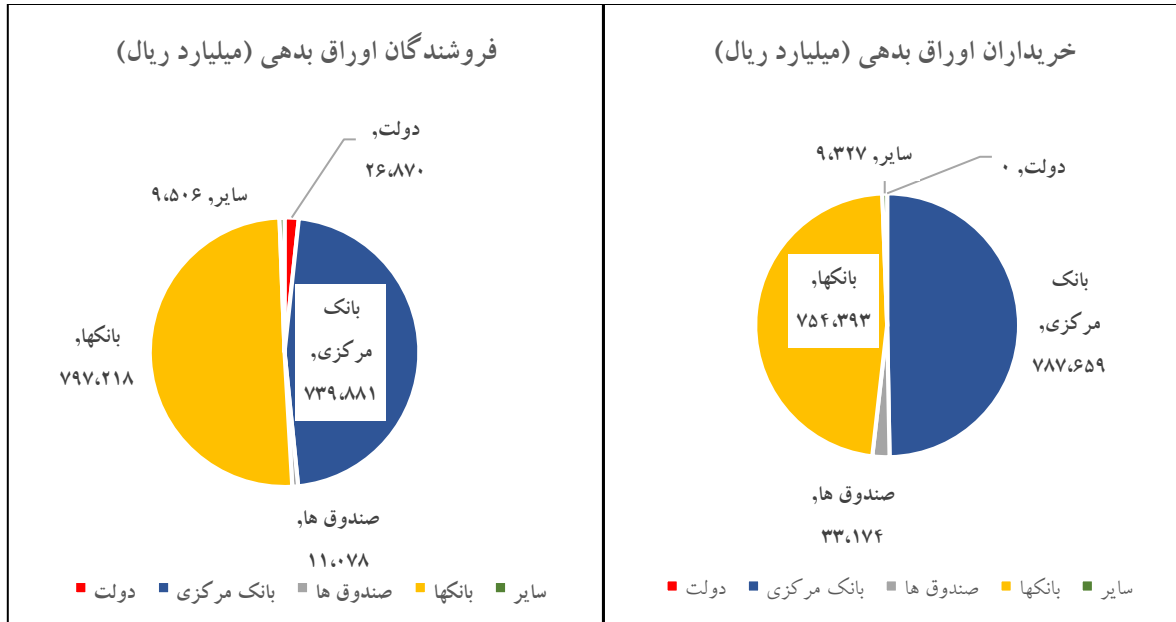
منحنی بازده تا سررسید نموداری است که به صورت لحظه ای متوسط نرخ بهره بازار (محور عمودی) و مدت زمان تا سررسید (محور افقی) را نشان می دهد. نمودارهای ذیل منحنی بازده تا سررسید اوراق دولتی و اسناد خزانه اسلامی را نشان می دهد:



در حالت عادی شیب این منحنی به دلیل ارزش زمانی پول مثبت (ملایم) است، اگر شیب این منحنی تند و صعودی باشد، یعنی اوراق با سررسید بالاتر، سود بیشتری دارند پس پول حال حاضر ارزشمند است و نوید بخش آینده روشن و بازدهی بالا خواهد بود و شیب منحنی تخت یا منفی نتیجه عکس خواهد داشت و نشان دهنده رکود در اقتصاد پیش رو است. همانند شاخص اوراق با درآمد ثابت، هرچه بازار بدهی عمیق تر باشد قابلیت اتکاء این نمودارها افزایش می یابد.

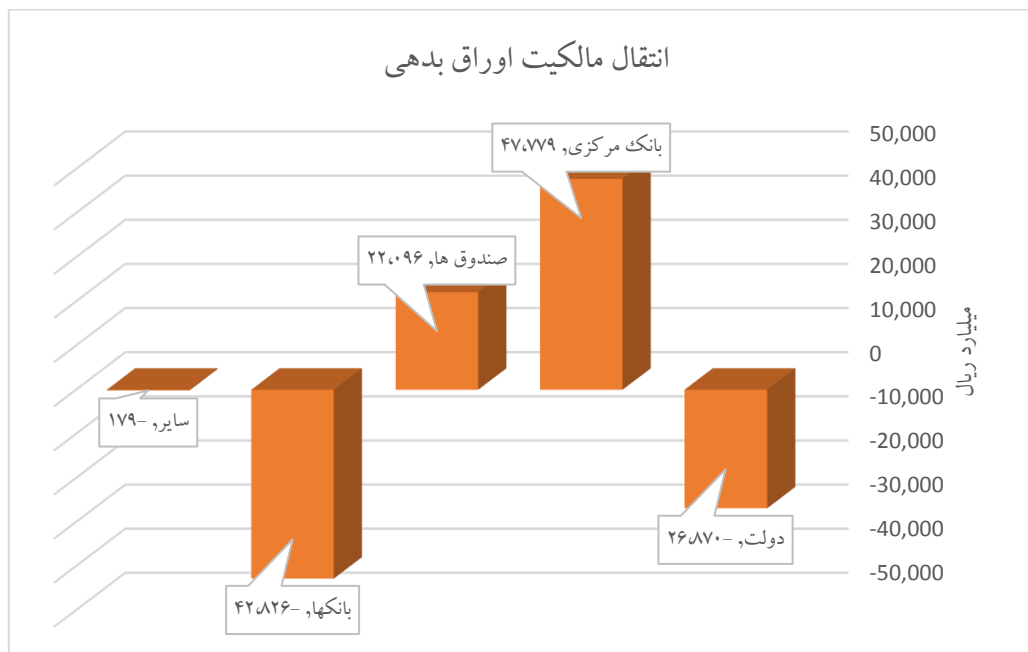
۴ گزیده اطلاعات مربوط به بازار بدهی طی هفته

۴,۱ خریداران و فروشندگان اوراق بدهی در هفته (۱۸ تیر الی ۲۱ تیر)



منبع: فرابورس ایران

۴,۲ نمودار انتقال مالکیت اوراق بدهی در هفته (۱۸ تیر الی ۲۱ تیر)



منبع: فرابورس ایران

همانطور که ملاحظه می شود در هفته گذشته، بانک مرکزی و بانکها بطور عمده خریداران اوراق بدهی بوده اند و بانک مرکزی بطور خالص مبلغ ۴۷,۷۷۹ میلیارد ریال در بازار بدهی خریدار اوراق بوده است. همچنین وزارت امور اقتصادی و

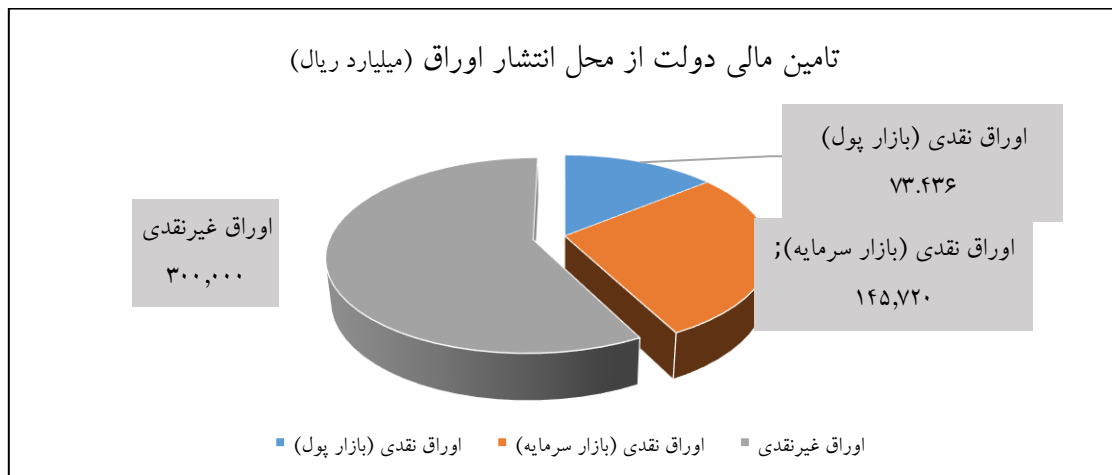
دارایی به نیابت از دولت اقدام به تامین منابع نقدی به مبلغ ۲۶،۸۷۰ میلیارد ریال از طریق اوراق بهادار اسلامی نموده است.

۴،۳ نتیجه هفته عرضه اوراق بهادار دولتی منتهی به مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۲

حسب تصمیمات اتخاذ شده در راستای تأمین مالی بهینه، عرضه هفتگی اوراق مالی اسلامی منتهی به مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۲ برگزار شد، که طی آن ضمن برگزاری حراج و اخذ سفارش‌های خرید اوراق از متقاضیان در سامانه‌های بازار بین‌بانکی کارگزاری بانک مرکزی و مظنه‌یابی شرکت مدیریت فناوری بورس تهران مبلغ ۲،۶۸۷ میلیارد تومان اوراق به شرح جدول ذیل به فروش رسید.

شرح	نماد معاملاتی	سررسید اوراق	مبلغ عرضه (میلیون ریال)	نرخ اسمی اوراق	نرخ بهره موثر اوراق	متقاضیان	مبلغ کل فروخته شده (میلیون ریال)
عرضه اوراق مربحه عام	اراد۱۰۶	شهریور ۱۴۰۲	۳۵،۴۲۶،۶۰۰	٪۱۸	٪۲۱،۵۰	بازار سرمایه	۱،۸۱۱،۹۸۳
	اراد۱۰۷	مهر ۱۴۰۳	۶۵،۶۲۱،۹۰۰				٪۲۲
جمع کل عرضه نقدی اوراق مربحه			۱۰۱،۰۴۸،۵۰۰				
تعهد پذیره نویس	اراد۱۰۸	اردیبهشت ۱۴۰۶	۲۲،۰۰۰،۰۰۰	٪۱۸		بازار سرمایه	۲۲،۰۰۰،۰۰۰
جمع کل فروش			۱۲۳،۰۴۸،۵۰۰				

۴،۴ جزئیات عملکرد انتشار اوراق مالی اسلامی در سال ۱۴۰۱



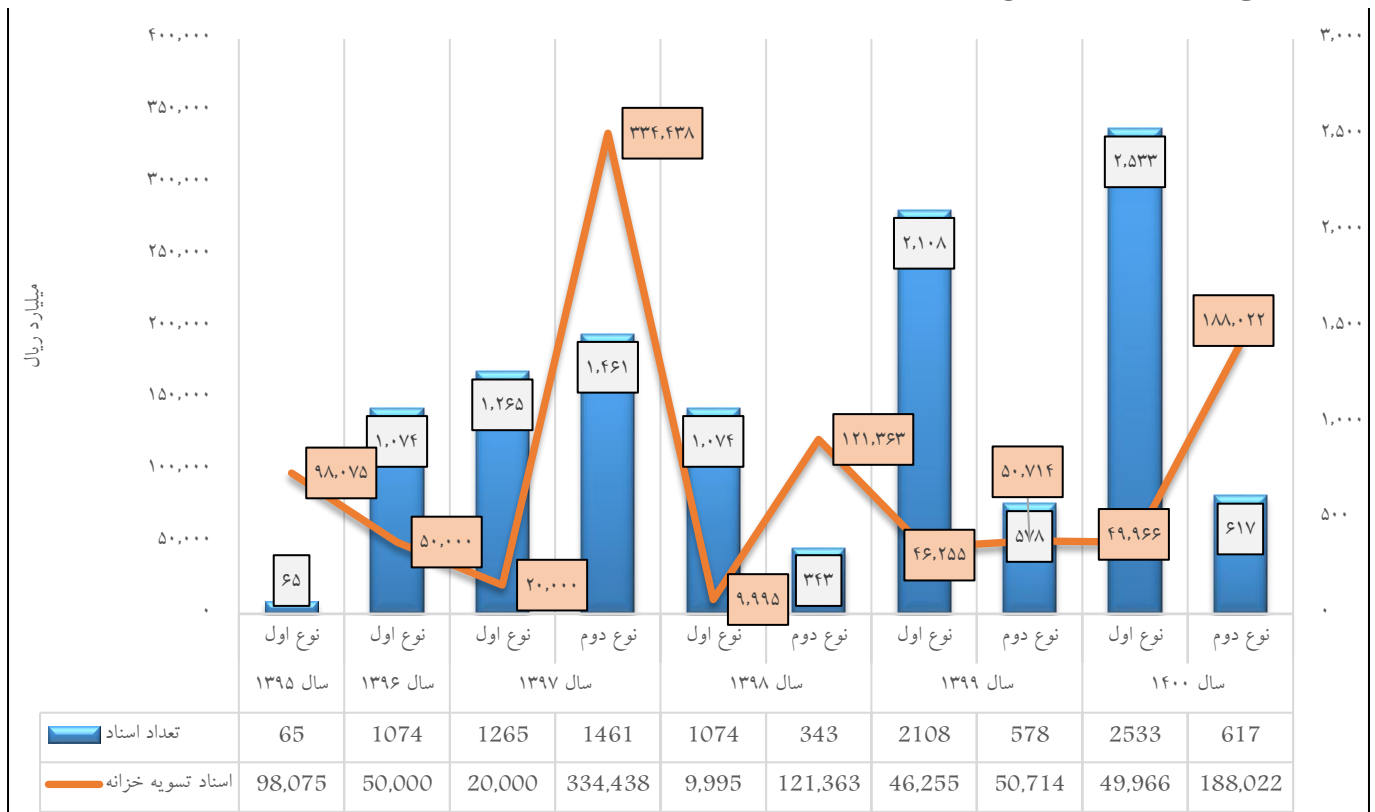
۴،۵ برنامه عرضه اوراق دولتی در هفته آتی

نماد معاملاتی	تاریخ سررسید	تعداد ورقه (ورقه یک میلیونی ریالی)
اراد۱۰۶	شهریور ۱۴۰۲	۳۳،۵۷۱،۶۰۰
اراد۱۰۷	مهر ۱۴۰۳	۶۲،۴۰۵،۵۰۰
جمع کل		۹۵،۹۷۷،۱۰۰
ظرفیت باقیمانده انتشار تا پایان سال		۵۵۸،۰۰۰،۰۰۰

۵ عملکرد تسویه و تهاتر بدهی‌ها و مطالبات

۵,۱ عملکرد اسناد تسویه خزانه نوع اول و دوم

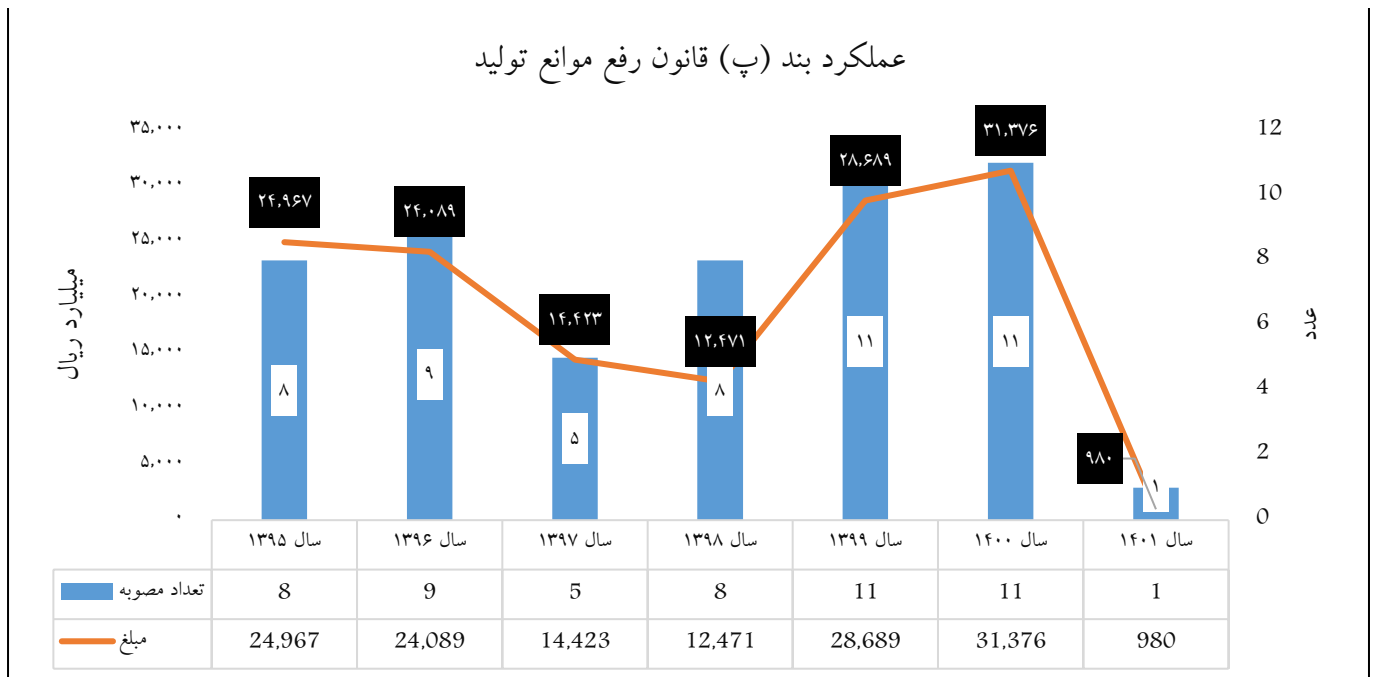
به موجب احکام قوانین بودجه سنواتی تسویه مطالبات قطعی اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی، نهادهای عمومی غیر دولتی، صندوق‌های بازنشستگی و شرکت‌های دولتی (حسب مورد) از دولت که در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط ایجاد شده است، با بدهی اشخاص یاد شده به دولت و یا بانک مرکزی، بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی به ترتیب از طریق اسناد تسویه خزانه نوع اول و اسناد تسویه خزانه نوع دوم به صورت جمعی - خرجی، انجام می‌شود. عملکرد کلی اسناد مذکور به شرح جدول ذیل است:



با توجه به نمودار فوق تا کنون، عملکرد صدور اسناد تسویه نوع اول مبلغ ۲۷۴,۲۹۱ میلیارد ریال و اسناد تسویه نوع دوم مبلغ ۶۹۴,۵۳۷ میلیارد ریال (جمعاً به مبلغ ۹۶۸,۸۲۸ میلیارد ریال) بوده است. اضافه می‌نماید ظرفیت مرتبط با تسویه و تهاتر در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ حذف شده است.

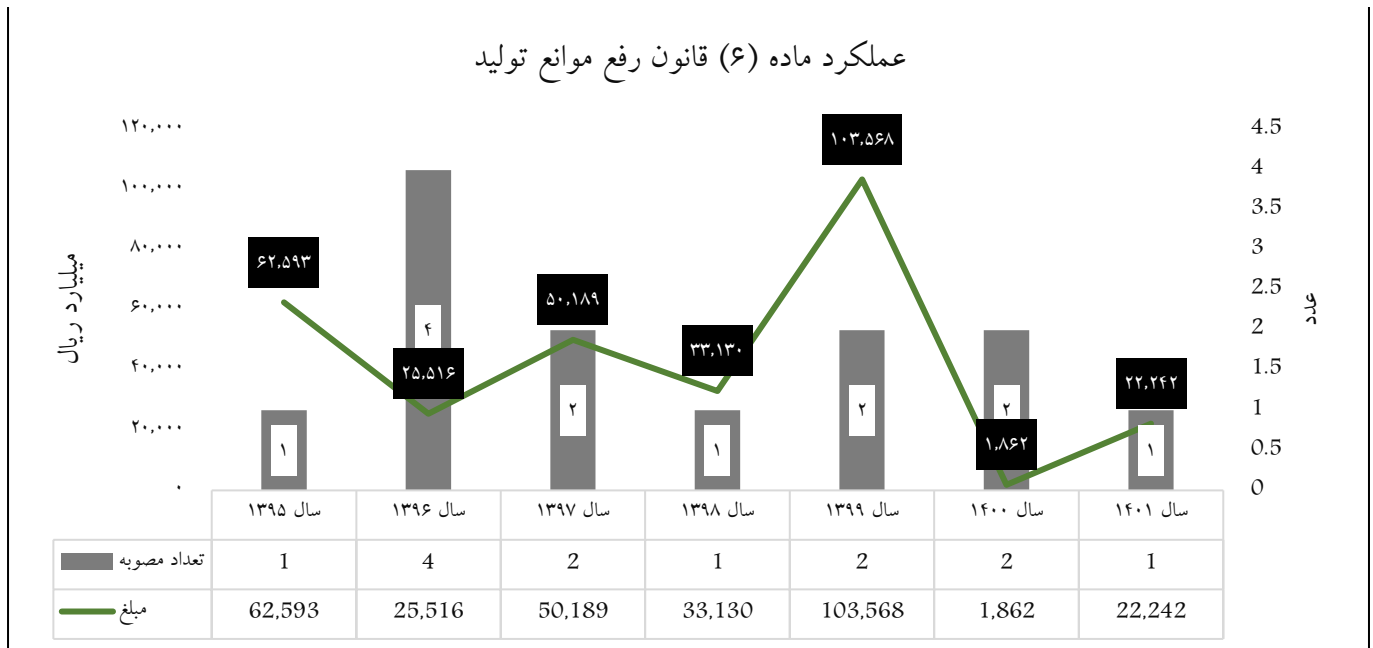
۵,۲ عملکرد بند (پ) ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

بر اساس بند (پ) ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، دولت مکلف است در صورت درخواست اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی، مطالبات خود از آنان را با بدهی شرکت‌های دولتی به آن‌ها تهاتر کند. شرکت دولتی که به این ترتیب جایگزین بدهکار می‌شود، موظف است مبلغ بدهی تسویه شده را به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کند. در ضمن به موجب تبصره (۱) ذیل بند یاد شده، دولت مجاز است این حکم را در مورد اشخاص، نهادها و موسسات عمومی غیردولتی و بانک‌ها نیز اجرا کند. عملکرد کلی حکم یاد شده به شرح نمودار ذیل است:



همانگونه که ملاحظه می‌شود از سال ۱۳۹۵ تا اکنون از محل بند (پ) ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، با صدور ۵۳ فقره مصوبه به مبلغ ۱۳۶,۹۹۵ میلیارد ریال تهاتر مطالبات دولت با بدهی شرکت‌های دولتی انجام شده است.

۵,۳ عملکرد ماده (۶) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

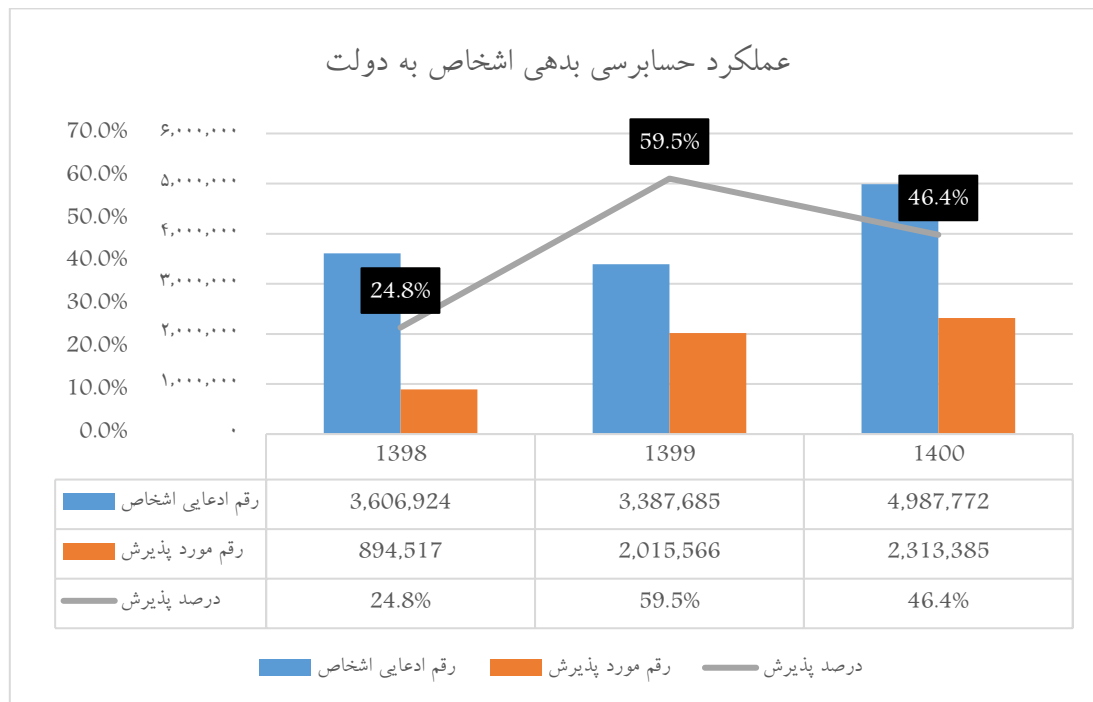


به موجب ماده (۶) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مقرر شده است آن دسته از بدهی های شرکت های دولتی (مورد تایید سازمان حسابرسی) که ناشی از تکالیف قانونی بوده و براساس حکم قانونی، دولت مجاز به تضمین بازپرداخت آنها شده است و همچنین بدهی شرکت های مادر تخصصی ناشی از تعهدات دریافت تسهیلات برای اجرای طرح ها و پروژه های سرمایه گذاری که بعداً به شکل دارایی در چارچوب مقررات قانونی مربوط واگذار شده، لیکن تعهدات مذکور به خریدار منتقل نگردیده است، با پیشنهاد وزارت اموراتصادی و دارایی و تصویب هیات وزیران به بدهی دولت منتقل می شود و در مقابل به میزان بدهی قابل انتقال به حساب بدهی دولت، سرمایه دولت به همان میزان در شرکت مربوط افزایش یابد. عملکرد حکم مذکور از زمان تصویب قانون، به شرح نمودار ذیل است:

با توجه به مراتب فوق، عملکرد ماده (۶) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور از سال ۱۳۹۵ تا کنون تعداد ۱۳ مصوبه و جمعاً به مبلغ ۲۹۹,۱۰۰ میلیارد ریال بوده است.

۶ گزارش عملکرد دولت در حوزه حسابرسی داخلی و بررسی های ویژه مطالبات و بدهی ها

در اجرای تبصره (۲) ماده (۱) آیین نامه اجرایی ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور موضوع تصویب نامه شماره ۶۱۲۴۰/ت/۵۲۲۳۰ مورخ ۱۳۹۴/۵/۱۷ هیات محترم وزیران، که مقرر می دارد «بدهی ها و مطالبات دولت که توسط دستگاه اجرایی ذیربط اعلام نشده باشد، با اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی و تایید سازمان حسابرسی قطعی تلقی می شود»، بدهی ها و مطالبات دولت که متولی خاصی ندارد، بر اساس اعلام اشخاص مدعی طلب از دولت مورد رسیدگی اولیه از حیث مبانی قانونی ایجاد تعهد بر ذمه دولت، قرار گرفته و نتیجه آن برای انجام رسیدگی جامع و صدور گزارش حسابرسی ویژه و تعیین ارقام قطعی طلب از دولت به سازمان حسابرسی و یا مرجع قانونی حسابرسی ذیربط ارسال می شود.



همانگونه که ملاحظه می شود، از سال ۱۳۹۸ تا کنون مبلغ ۱۱,۹۸۲,۳۸۱ میلیارد ریال رقم مورد ادعای اشخاص مورد حسابرسی قرار گرفته که از رقم مذکور، مبلغ ۵,۲۲۳,۴۶۸ میلیارد ریال (حدود ۴۳٪) مورد پذیرش قرار گرفته است.

۷ اهم اخبار و رخدادها

- ۱- نتیجه هشتمین حراج اوراق مالی اسلامی دولتی و برگزاری حراج مرحله جدید در وبگاه وزارت امور اقتصادی و دارایی منتشر شد. (منبع: www.shada.ir)
- ۲- بنابر گزارش عملیات اجرایی سیاست پولی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، با توجه به پیش‌بینی بانک مرکزی از وضعیت نقدینگی در بازار بین‌بانکی، موضع عملیاتی بانک مرکزی در هفته منتهی به ۲۰ تیر توافق بازخريد بود. از این رو، این بانک به اجرای عملیات بازار باز در قالب توافق بازخريد به مبلغ ۵۹۹,۰ هزار میلیارد ریال اقدام کرد. (منبع: www.cbi.ir)
- ۳- از ابتدای سال ۱۴۰۱ تا ۲۰ تیر ماه دولت ۴۹ هزار و ۶۳۱ میلیارد تومان از بدهی‌های ایجاد شده در سال‌های قبل را تسویه کرده است. (منبع: www.shada.ir)
- ۴- روند کاهش رشد نقدینگی که از نیمه دوم سال گذشته بعد از ۹ سال آغاز شده بود، در اردیبهشت ماه امسال ادامه یافت، آن هم در شرایطی که پرداخت یارانه نقدی در این ماه افزایش قابل توجهی داشت. (منبع: www.shada.ir)
- ۵- علی قنبری، استاد اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس سامانه مودیان و پایانه‌های فروشگاهی را یک ابزار هوشمند در راستای دریافت عادلانه مالیات دانست که اگر جامعه آماری آن تکمیل باشد، می‌تواند کارآمد و مفید ظاهر شود. (منبع: www.shada.ir)
- ۶- رییس کل بانک مرکزی گفت: ضوابط مربوط به انتشار گواهی سپرده عام توسط بانکها در شورای عالی بورس به تصویب رسیده و جزییات اجرایی آن بزودی به شبکه بانکی ابلاغ خواهد شد. (منبع: www.cbi.ir)

۸ نکته آموزشی هفته:

در گزارش پیشین به "اوراق قرض الحسنه" یکی از انواع صکوک پرداخته شد. در این گزارش به انواع اوراق قرض الحسنه می‌پردازیم:

اوراق قرض الحسنه که از طرف متفکران مسلمان پیشنهاد و در برخی کشورها به مرحله اجرا نیز رسیده دو نوع می‌باشد:

۱- اوراق قرض الحسنه بدون جایزه

در این نوع، ناشر اوراق جز بر گرداندن اصل مبلغ قرض داده شده، پرداخت هیچ اضافه‌ای هر چند تحت عنوان جایزه را تعهد نمی‌کند. خریداران اوراق نیز تنها به قصد ثواب معنوی و اخروی اقدام به خرید می‌کنند. نمونه عملی این اوراق در کشور مالزی جریان دارد. دولت مالزی طبق قانون مصوب مجلس، اقدام به انتشار اوراق قرض الحسنه کوتاه مدت کرده، وجوه حاصل از آن‌ها را در تأمین مالی پروژه‌های عام‌المنفعه و خیریه به کار می‌گیرد و در سر رسید اوراق، از محل انتشار اوراق جدید یا از محل بودجه سالانه، بدهی خود به صاحبان اوراق را تسویه می‌کند.

۲- اوراق قرض الحسنه با جایزه

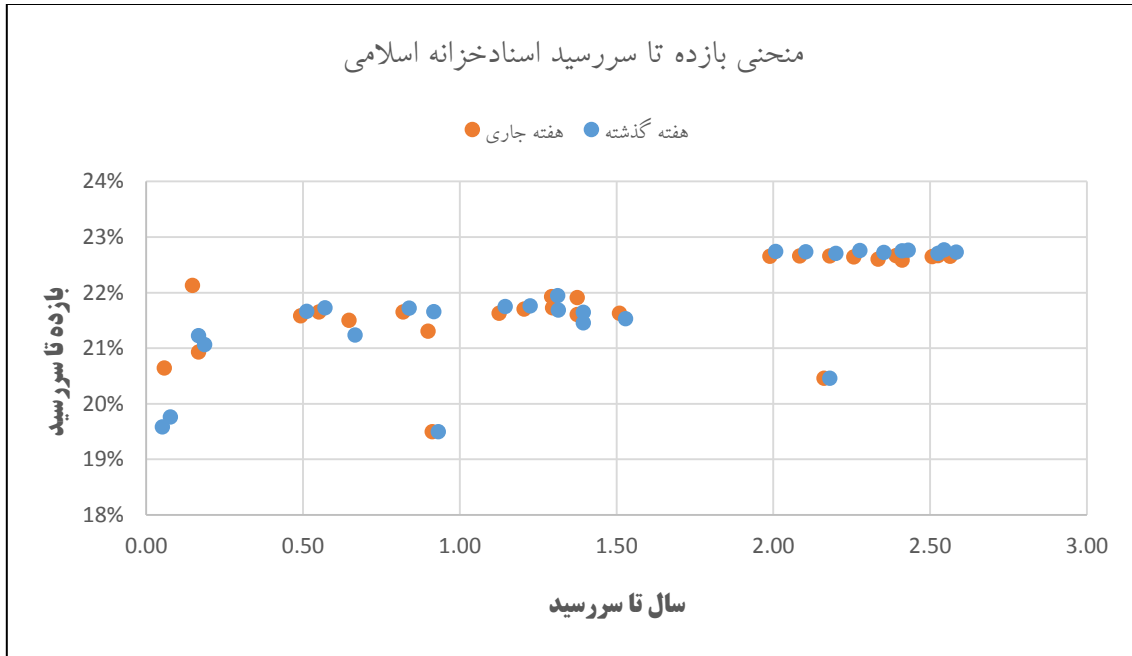
در این نوع، ناشر اوراق افزون بر برگرداندن اصل مبلغ قرض داده شده، جوایز نقدی و غیر نقدی را به صورت قرعه کشی بین دارندگان اوراق توزیع می‌کند. نمونه عملی این اوراق در کشورهای مصر و سودان جریان دارد. برای مثال وزارت پست و وزارت برق سودان برای تأمین مالی برخی پروژه‌ها اقدام به انتشار اوراق قرضه با جایزه کرده و از مردم وجوهی را جمع‌آوری می‌کند. صاحبان اوراق حق دارند هر زمان که بخواهند به ناشر اوراق مراجعه کرده، پولشان را پس بگیرند. ناشر اوراق نیز برای ایجاد انگیزه جهت خرید و نگهداری اوراق، طبق برنامه معینی به صورت منظم بین دارندگان اوراق قرعه کشی کرده، اجناس با ارزشی جایزه می‌دهد.

در گزارش آتی به کاربردهای اوراق قرض الحسنه می‌پردازیم.

(منبع: <https://sukuk.ir>)

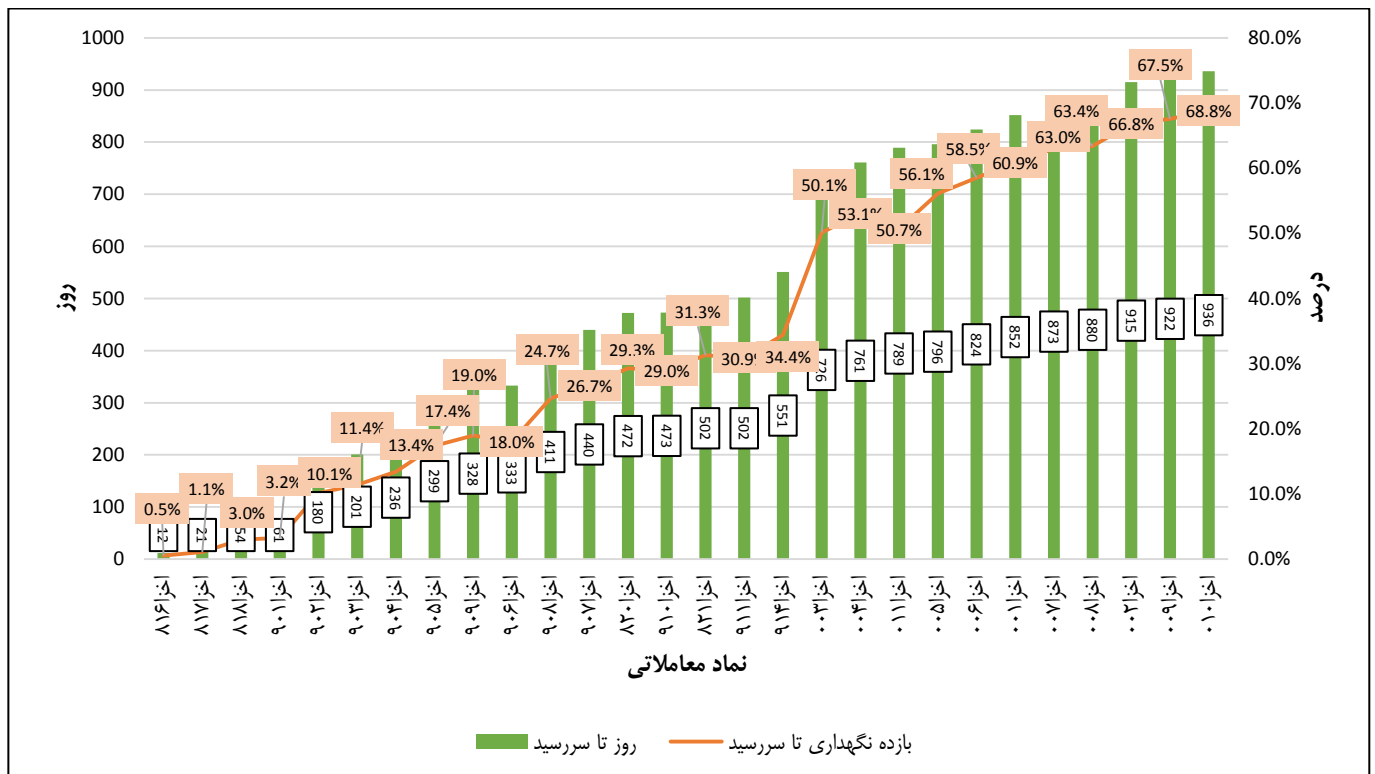
۹ فرصت‌های سرمایه‌گذاری در اسناد خزانه اسلامی دولت

۹,۱ نمودار مقایسه‌ای بازده تا سررسید انواع اسناد خزانه اسلامی نسبت به هفته گذشته



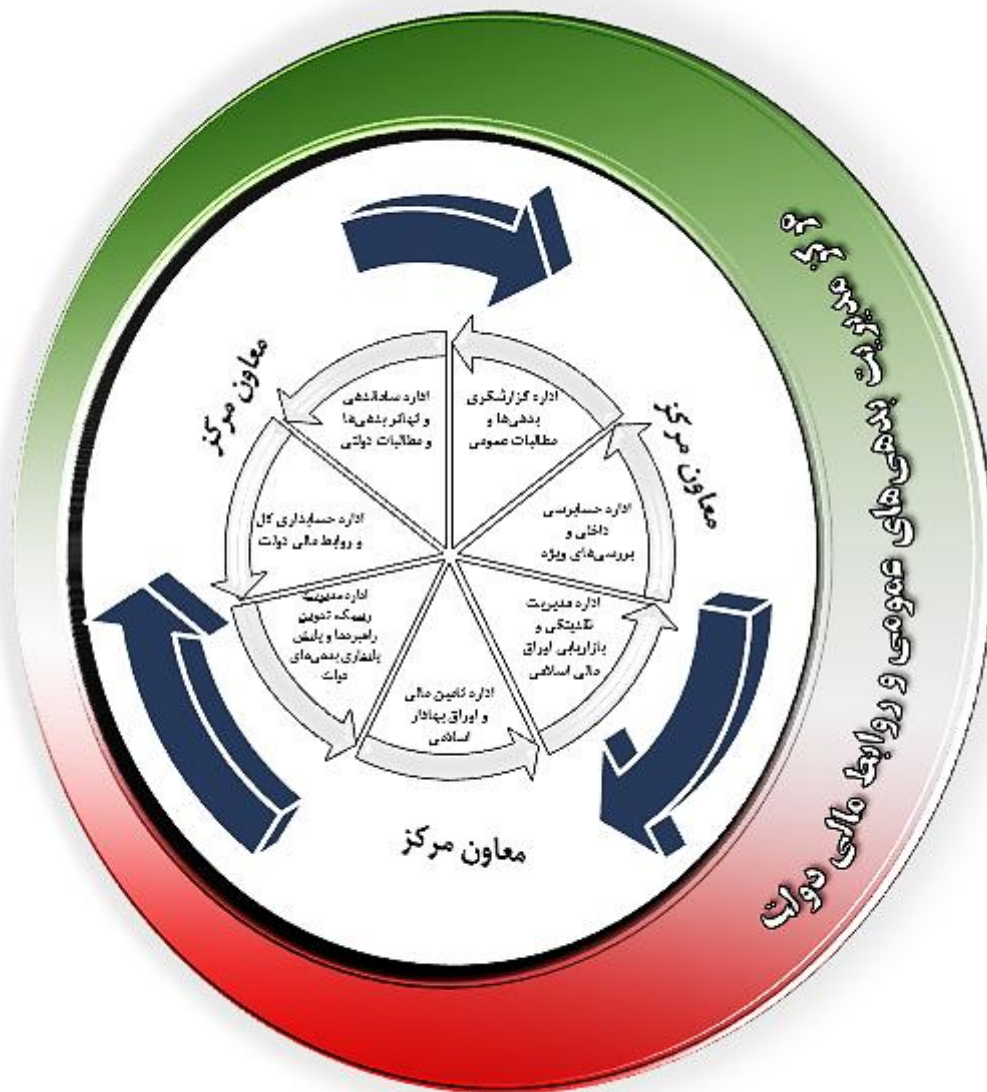
نمودار فوق، بازدهی تا سررسید (سالانه) انواع اسناد خزانه اسلامی در سررسیدهای مختلف را نشان می‌دهد. همانگونه که ملاحظه می‌شود، تحرکات محسوسی در بازده اسناد خزانه اسلامی کوتاه مدت مشاهده می‌شود.

۹,۲ نمودار مقایسه‌ای بازده نگهداری تا سررسید انواع اسناد خزانه اسلامی به تفکیک نماد معاملاتی



۹،۳ جدول بازده اسناد خزانه اسلامی دولت به تفکیک نماد معاملاتی

نام نماد	قیمت معامله	تاریخ آخرین معامله	تاریخ سررسید	YTM	بازده ساده
اخزا۱۶	994,000	1401/04/22	1401/05/03	20.09%	18.36%
اخزا۱۷	988,500	1401/04/22	1401/05/12	22.27%	20.22%
اخزا۱۸	970,110	1401/04/22	1401/06/14	22.77%	20.83%
اخزا۱۹	967,990	1401/04/22	1401/06/21	21.49%	19.79%
اخزا۲۰	907,430	1401/04/22	1401/10/19	21.77%	20.69%
اخزا۲۱	897,000	1401/04/22	1401/11/10	21.82%	20.85%
اخزا۲۲	881,000	1401/04/22	1401/12/15	21.65%	20.89%
اخزا۲۳	851,000	1401/04/22	1402/02/18	21.77%	21.37%
اخزا۲۴	840,000	1401/04/22	1402/03/16	21.41%	21.20%
اخزا۲۵	846,450	1401/04/15	1402/03/21	19.60%	19.47%
اخزا۲۶	810,300	1401/01/31	1402/03/22	20.16%	20.44%
اخزا۲۷	825,000	1401/03/30	1402/05/28	17.96%	18.22%
اخزا۲۸	801,520	1401/04/22	1402/06/06	21.71%	21.99%
اخزا۲۹	788,540	1401/04/22	1402/07/04	21.78%	22.25%
اخزا۳۰	772,850	1401/04/21	1402/08/06	22.00%	22.68%
اخزا۳۱	774,480	1401/04/22	1402/08/07	21.80%	22.47%
اخزا۳۲	760,910	1401/04/22	1402/09/06	21.98%	22.85%
اخزا۳۳	763,520	1401/04/22	1402/09/06	21.67%	22.52%
اخزا۳۴	743,520	1401/04/22	1402/10/25	21.69%	22.85%
اخزا۳۵	665,700	1401/04/22	1403/04/18	22.70%	25.25%
اخزا۳۶	652,730	1401/04/22	1403/05/22	22.70%	25.52%
اخزا۳۷	663,090	1401/04/07	1403/06/19	20.50%	23.07%
اخزا۳۸	640,070	1401/04/22	1403/06/26	22.70%	25.79%
اخزا۳۹	630,300	1401/04/22	1403/07/23	22.69%	25.98%
اخزا۴۰	620,980	1401/04/22	1403/08/21	23%	26.15%
اخزا۴۱	613,000	1401/04/22	1403/09/12	22.71%	26.40%
اخزا۴۲	611,590	1401/04/22	1403/09/19	22.62%	26.34%
اخزا۴۳	598,990	1401/04/22	1403/10/24	22.68%	26.71%
اخزا۴۴	596,440	1401/04/22	1403/11/01	22.70%	26.79%
اخزا۴۵	591,880	1401/04/22	1403/11/15	22.69%	26.89%



تهیه و تنظیم: اداره مدیریت ریسک، تدوین راهبردها و پایش پایداری بدهی‌های دولت



<https://iridmo.mefa.ir>



Riskmgn@mefa.gov.ir



<https://sokhan.mefa.ir/۸۰۸۲>